

اصول و روش های مناظره در فضای مجازی

تهیه و تألیف:

مهدی کریمی، علی کسایی رنجبر

سرشناسه: کریمی، مهدی، ۱۳۷۳.

عنوان و نام پدیدآور: اصول و روش های مناظره در فضای مجازی

مشخصات نشر: فراگیران سینا

مشخصات ظاهری: ۱۳۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۲۶-۰۰۶-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

شناسه افزوده: کسانیرنجبر، علی، ۱۳۷۲، نویسنده.

موضوع: مناظره -- روش شناسی

موضوع: Debates and debatin -- Methodology

موضوع: مناظره

موضوع: Debates and debating

موضوع: فضای مجازی

Cyberspace

رده بندی کنگره: ۴۱۸۱PN

رده بندی دیویی: ۸۰۸/۵۳

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۶۹۷۸۰

www.ketab.ir

نام کتاب: اصول و روش های مناظره در فضای مجازی

نام نویسنده: مهدی کریمی - علی کسانیرنجبر

ناشر: فراگیران سینا

شمارگان: ۵۰۰

نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۰

چاپ: سینا

قیمت: ۵۵,۰۰۰

فهرست مطالب

مقدمه نویسندگان.....	۹
----------------------	---

بخش اول: کلیات و مفاهیم

تعریف مناظره.....	۱۶
مناظره در لغت.....	۱۶
مناظره در اصطلاح.....	۱۶
تفاوت مناظره با دیگر مفاهیم.....	۱۸
مناظره با مجادله.....	۱۸
مناظره با مباحثه.....	۱۹
مناظره با مذاکره.....	۲۰
اهداف مناظره.....	۲۱
فوائد مناظره.....	۲۲
پیشینه مناظره.....	۲۳
بهترین شیوه آموزش.....	۲۶

بخش دوم: اصول مناظره

مقدمه.....	۳۰
اصول علمی مناظره.....	۳۱
تسلط بر موضوع.....	۳۱
اقتناع.....	۳۲
مخاطب شناسی.....	۳۴
اصول اخلاقی مناظره.....	۴۸
اخلاص.....	۴۸

.....	توکل		۴۹
.....	پرهیز از تعصب		۵۰
.....	برخورد منطقی		۵۱
.....	رعایت ادب		۵۲
.....	پرهیز از نقد شخصیت		۵۴
.....	تحمل دیدگاه مخالف		۵۷
.....	سعه صدر		۶۰
.....	عدم فخر فروشی		۶۲
.....	غیبت		۶۳
.....	خیر خواهی		۶۴
.....	تبادل بر گفتار		۶۵
.....	اصول مهارت‌های مناظره		۶۸
.....	مقدمه		۶۸
.....	جمع آوری اطلاعات و سامان دادن به آن		۶۹
.....	سنجش مدارک و شواهد		۶۹
.....	آشنایی با مغالطات		۷۰
.....	توانایی تشخیص ارتباط منطقی		۷۰
.....	مناظره با هم سطح		۷۱
.....	استفاده از اصل حکمت		۷۱
.....	مناظره بر اساس اعتقادات طرف مقابل		۷۳
.....	پرهیز از حاشیه		۷۴
.....	فعالیت و پرسشگری		۷۵
.....	توانایی مدیریت شرایط مختلف مناظره		۷۶
.....	پیشبرد قدم به قدم		۷۶

۷۷	 شهنوئوگی فعال
۷۸	 توانایی در سخنوری
۸۱	 استفاده از تمثیل
۸۳	 تمرین مناظره

بخش سوم: روش های مناظره

۹۰	 اساس پاسخ گویی و مناظره
۹۱	 جوابدهی مجازی
۹۲	 ویژگی های شبکه های اجتماعی تصویر محور
۹۴	 ویژگی های شبکه های متن محور
۹۷	 ویژگی شبکه های اجتماعی خدمات محور
۹۹	 انواع مناظره مجازی
۹۹	 روش مناظره فردی
۹۹	 رعایت بحث علمی
۱۰۰	 جوابدهی مقتدرانه
۱۰۰	 حاشیه گریزی
۱۰۱	 ارائه مرحله ای
۱۰۲	 شکستن گارد دفاعی
۱۰۲	 روش مناظره فرد با گروه
۱۰۳	 واکنش سریع
۱۰۳	 ترسیم نقشه مناظره
۱۰۷	 احترام به طرف مقابل
۱۰۷	 روش مناظره گروهی
۱۰۸	 نوبت بندی
۱۰۸	 وجود مجری بی طرف

مقدمه نویسندگان

از زمان ظهور اسلام تاکنون دشمنان دین و آیین نبوی و سنت علوی در صدد القای شبهه و گمراهی مردم بوده و هستند که پاسخگویی اهل بیت علیهم السلام و شاگردان ایشان گویای این مطلب است. یکی از بهترین و مهم ترین پاسخ گویی به آنان مناظره می باشد که پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام این عمل را انجام و به آن سفارش کردند و سیره عملی پیشوایان دینی نیز پاسخ دهی به سوالات و شبهات دینی از این طریق می باشد. مناظره یکی از مباحث مهم علم منطق به شمار می آید و هم چنین بیان اصول و مبانی مناظره در اسلام یکی از مباحث مهم امروزی در عرصه سیاست و فرهنگ و پاسخ به شبهات و... است.

مناظره به معنای گفتگو و بحث کردن عده ای در موضوعی می باشد^۱، مناظره علمی و رعایت آداب آن، کلمی مؤثر در آشکار ساختن حقیقت است. در مباحث علمی منطق لازم است از اصول و روش و مهارت های مناظره مطلع شویم و پس از کسب آگاهی از اصول و قواعد آن در مناظره شرکت کنیم تا حقیقت برای مخاطب یا مناظره گر روشن شود. امروزه با گسترش فضای مجازی و استفاده گسترده مردم از شبکه های اجتماعی شبهات زیادی از طرف دشمنان اسلام و نظام جمهوری اسلامی مطرح می شود که مخاطبان، بویژه قشر جوان را با نظرات و عقاید خود همراه می کنند. از آنجایی که مخاطبان با علم منطق و استدلال های عقلی آشنا نیستند به انتخاب های نادرست دست می زنند، پس لازم است تا فعالان فضای مجازی با اصول و روش های

^۱ این منظور، لسان العرب، ج ۵، ص ۲۱۵

مناظره آشنا شوند تا بتوانند با این اسلوب در مناظره و گفتگوهای دینی با اطمینان بر علم منطق به دفاع از ارزش های اصیل اسلامی در جامعه بپردازند.

قرآن کریم در آیات مختلفی به بحث مناظره اشاره و تاکید نموده است، پیامبران الهی در مقام ادعا و تبلیغ آن را گرامی داشته و از آن بهره برده اند مانند: گفتگوی حضرت نوح (علیه السلام) با قوم خود^۱، حضرت ابراهیم (علیه السلام) که خلیل الله است با قوم بت پرستش^۲ و مناظره موسی (علیه السلام) با فرعون^۳. در واقع از مهم ترین روش های آشکار شدن حق، مناظره می باشد و هم چنین در سیره پیامبر اسلام (ص) و اهل بیت (علیهم السلام) این عمل را انجام داده اند، مناظره پیامبر (ص) با مشرکان عرب، مناظره امیرالمومنین علی (علیه السلام) با دانشمندان یهود در باره خدا و صفات او، مناظره امام حسن (علیه السلام) و امام حسین (علیه السلام) با معاویه^۴ و هم چنین مناظره امام رضا (علیه السلام) با یهودیان، مسیحیان و زردشتیان^۵ نمونه هایی از مناظراتی است که در منابع دینی و تاریخ اسلام ثبت شده است.

مسلم است که فضای مجازی از همان جهت که تهدید است فرصت نیز می باشد تا جایی که مقام معظم رهبری امام خامنه ای (مدظله العالی) فرمودند:

^۱هود: ۲۵-۳۵

^۲هود: ۵۶-۵۷، ۶۱-۶۳

^۳شعرا: ۱۶۰-۱۸۸

^۴شریعتی، محمدباقر، مناظره و تبلیغ، صفحه ۳۱

^۵قرشی، باقر شریف، حیات امام رضا (علیه السلام)، جلد ۱، ص ۱۰۱-۱۷۶

«این میدان، میدان واقعی جنگ است و روحانیون و طلاب باید مسلح و آماده وارد عرصه مقابله با شبهات و تفکرات غلط و انحرافی شوند و این فرصت تا امروز کی برای روحانیت وجود داشته؟ علاوه بر این، ابزارهای تسهیل کننده مثل رایانه و ارتباطات اینترنتی و فضای مجازی و سایبری هم که الان در اختیار شماست.»^۱

پیرامون مناظره، کتاب‌ها و مقالات متعددی به رشته تحریر درآمده است از جمله: فن مناظره به قلم محسن غرویان، آداب مناظره و گفتگو به قلم علی اصغر رضوانی و پیرامون فضای مجازی، کتاب‌هایی مانند فن مناظره در فضای سایبر به قلم روح‌الله عباس‌زاده، عملیات روانی و رسانه به قلم حجت‌الله مرادی، تکنیک‌های عملیات روانی در حوزه رسانه به قلم احمد قدیری.

ولی این کتاب‌ها محدود بوده و نیاز مخاطبان را برطرف نمی‌کند؛ از این رو نویسندگان کتاب حاضر بر آنند تا در این زمینه تلاشی کرده باشند و نیاز مخاطبان را تامین کنند.

کتاب حاضر در سه فصل به رشته تحریر درآمده است. در فصل اول: با عنوان کلیات و مفاهیم می‌باشد به مباحثی از جمله مفهوم مناظره، تفاوت مناظره با سایر مفاهیم مشابه، مناظره بهترین روش آموزش و تبلیغ، پیشینه مناظره، پرداخته شده است.

در فصل دوم: شامل اصول مناظره است و به مواردی از قبیل تسلط بر موضوع مناظره، مخاطب‌شناسی، آشنایی با مباحث اقناع و از جمله

بیان راه های اصول علمی مناظره، اصول اخلاقی و اصول مهارتی پرداخته شده است.

در فصل سوم: روش های مناظره از قبیل سامان دادن به ایده ها، مناظره با افراد هم رتبه، مناظره براساس باور های رقیب، مدیریت زمان، عدم خروج از موضوع، تمرین مناظره پرداخته شده است.

بر خود لازم میدانیم، تشکر کنیم از معاونت پژوهش مدرسه علمیه سفیران هدایت آیت الله دامغانی که با ایجاد فضای لازم جهت فعالیت های پژوهشی مقدمات نگارش این کتاب را فراهم کردند.

در پایان از تمامی فرهیختگان گرامی عاجزانه تقاضامندیم در راستای غنای بیشتر این کتاب، نکته نظرات را به نویسندگان از طریق:

شماره های تماس: مهدی کریمی ۰۹۳۰۶۴۷۰۸۸۲ و علی کسایی رنجبر ۰۹۱۸۴۸۸۰۸۰۰ منعکس نمایند.

مهدی کریمی _ علی کسایی رنجبر

مهرماه ۱۴۰۰